

İçindekiler Tablosu

Genel Değerlendirme	2
Dünya Ekonomisi 2017 Görünümü	3
Türkiye Ekonomisi 2017 Görünümü	6
Büyüme	7
Kapasite Kullanım Oranları.....	9
Perakende Ticaret	10
Turizm	12
Ekonomik Güven Endeksi	13
Dış Ticaret.....	14
Kocaeli Ekonomisi 2017 Görünümü	18
Dış Ticaret.....	19
Özel Sektör Yatırımları	22
İstihdam.....	24
Konut İstatistikleri	26
Bankacılık Sektörü	27
Nüfus.....	29
Kaynakça	30

Genel Değerlendirme:

Uluslararası ticaret, son yıllarda ekonomide artış gösteren korumacı reflexlerin artmasına rağmen 2017'yi beklentilerin üzerinde gerçekleştirdi. Gelişmiş ülkelerin yanı sıra aralarında ülkemizin de olduğu gelişmekte olan ülkeler bu yıl da ekonomide yükselen bir ivme tutturdu.

Uluslararası Para Fonu (IMF), 2018 yılında dünya ekonomisine ilişkin büyüme tahminini yüzde 3,7 oranında açıklayarak, genele yayılan büyümenin devam edeceği öngörüsünde bulunmaktadır. Diğer taraftan küresel ticaret hacmi 2017'nin üçüncü çeyreğinde, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 10,7'lik bir artışa imza attı.

Türkiye ise jeopolitik risklere rağmen 2017 yılının 3. çeyreğinde yüzde 11,1 büyüme oranı yakaladı ve 2018 yılı için umut verdi. Büyüme kompozisyonu içerisinde özel tüketim harcamaları ve mal ve hizmet ihracatının payının kamu harcamalarına oranla fazla olması da önemli bir gösterge niteliğindedir.

Yüzölçümü bakımından küçük olmasına rağmen sağladığı katma değer bakımından ülkemizin büyüme ve kalkınmasına en önemli katkı sunan Kocaeli İş Dünyası, 2017 yılında da önemli başarılarla imza atmıştır.

"İktisadi Rapor 2017" çalışmamızda, Dünya ekonomisi kısaca değerlendirilirken, Türkiye ve Kocaeli'nin ekonomik performansı detaylı olarak ele alınmıştır.

İyi okumalar dileriz.

Saygılarımızla,

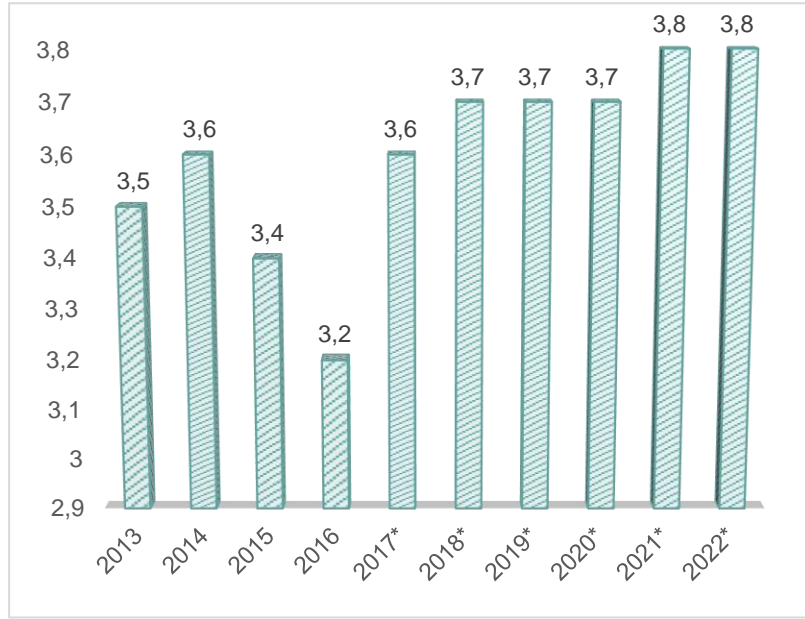
KOCAELİ TİCARET ODASI

Dünya Ekonomisi

2017 Görünümü

Dünya ekonomisi yatırım ve ticaretteki artışın etkisiyle toparlanmaya devam etmektedir. Arka planda; finansal koşullardaki iyileşme, destekleyici politikalar, artan güven ortamı ve 2017 yılı ilk üç çeyreğinde emtia fiyatlarındaki düşüşün yerini yükselişe bırakması dünya büyümesinde etkili olmaktadır. Dünya büyümesinin önümüzdeki iki yılda artması beklenmektedir. Gelişmekte olan ve yükselen ekonomilerde emtia fiyat artışlarına bağlı olarak toparlanma beklenmesi dünya büyümesine pozitif katkı sağlamaktadır.

Grafik 1: IMF Dünya GSYH Artışı (%)

OECD Küresel Ekonomik Görünüm Kasım 2017 Raporunda, küresel ekonomideki iyileşmenin güçlenerek sürdüğü ve genele yayılmaya devam ettiği belirtilmiştir. Raporda, Dünya ekonomisi için 2017 büyüme tahmini %3,5'den %3,6'ya çıkarılırken, 2018 ve 2019 için büyüme tahminleri ise %3,7 ve %3,6'ya yükseltilmiştir.

Raporda, gelişmiş ülkelerin para politikası desteğini azalttığı bu süreçte uzun vadeli büyüme potansiyelinin artırılması için yapısal ve mali eylemlerin yoğunlaştırılmasına ihtiyaç olduğuna dikkat çekilmiştir. İlaveten, verimliliği artırmak, yüksek ücret ve daha kapsamlı bir büyüme sağlamak için özel sektörü ivmelendiren reform paketlerinin uygulanmasına odaklanılması gerektiğine değinilmiştir. Ülkelerin orta vadede büyüme ve kapsayıcılık için en yüksek fayda sağlayan girişimlere öncelik vermesi gerektiği vurgulanmıştır. Rekabette gereksiz engellerin kaldırılması, profesyonel hizmetlere giriş engellerinin kaldırılması ve yeni teknolojiler için altyapıya yatırım yapılmasının ihtiyaç duyulan verimlilik artışını artıracığı belirtilmiştir.

Küresel büyüme özellikle gelişmiş ülkelerdeki toparlanmaya bağlı olarak yukarı yönlü ivme kazanmaktadır. Avro Bölgesi ve ABD'nin büyümeleri yukarı yönlü güncellenmiştir. 2017 yılında %2,2 büyümesi beklenen ABD'nin 2018 ve 2019 yıllarında sırasıyla %2,5 ve %2,1 oranlarında büyüyeceği tahmin edilmektedir. 2017 yılında %2,4 büyümesi beklenen Avro Bölgesi'nin ise 2018 ve 2019 yıllarında sırasıyla

%2,1 ve %1,9 oranlarında büyüyeceği tahmin edilmektedir. Avro Bölgesindeki büyüme, küresel çıktı ve ticarete toparlanma ile destekleyici para politikaları ve azalan belirsizliklerin desteğiyle güçlü seyretmektedir.

Gelişmekte olan ülkeler arasında özellikle Türkiye'nin 2017 yılı büyüme tahminindeki ciddi orandaki artış dikkat çekmektedir. Kuruluşun Türkiye için daha önce %3,4 olarak açıkladığı 2017 büyüme beklentisi %6,1'e yükseltilirken 2018 büyüme tahmini ise %3,5'ten %4,9'a revize edilmiştir. Türkiye'de yapısal reformlardaki ilerlemenin enflasyon, mali şeffaflık ve özel sektör yatırımlarına katkısı vurgulanırken dış finansman ihtiyacı ve finansal kırılganlıkların yüksek cari açık nedeniyle devam ettiğine dikkat çekilmiştir. Diğer yandan Çin büyümesi sabit tutulmuş ve 2017 için Çin büyümesi %6,8 olarak tahmin edilmiştir.

Consensus Economics firmasının 11 Aralık tarihli Doğu Avrupa Bölgesi raporuna göre; bölge ülkelerinin yurtdışı politik risklere rağmen 2017 sonuna güçlü büyümeyle girdiği ve toparlanmanın hızlandığı belirtilmiştir. Avro Bölgesindeki talep yükselişi ve Avrupa kaynaklı yatırımların katkısıyla endüstri üretimi ve ihracat desteklenmiştir. Ayrıca ücretlerdeki artış ve düşük işsizliğin hane halkı tüketimini ivmelendirdiği belirtilmiştir. Türkiye için; 2017 yılında büyüme oranı ve enflasyon sırasıyla %6,2 ve %11,1 olarak tahmin edilmiştir. 2018 yılı için büyüme beklentisi %3,7'ye çekilmiş, enflasyon tahmini de %9,7'ye yükseltilmiştir. Raporda ayrıca %11,1 olarak gerçekleşen ve kredilerdeki artışla desteklenen Türkiye üçüncü çeyrek büyümesinin istikrarlı olmadığına ve yapısal reformlar olmaksızın sürdürülebilirliği hakkında soru işaretleri olduğuna dikkat çekilmiştir.

Dünya Bankası Küresel Ekonomik Görünümü Ocak 2018 Raporunda, Dünya ekonomisi için 2017 büyüme tahmini %2,7'den %3'e çıkarılmıştır. 2018 ve 2019 için büyüme tahminleri ise %3,0 ve %2,9'dan sırasıyla %3,1 ve %3'e yükseltilmiştir. Dünya Bankası, kriz sonrası merkez bankalarının uygulamaya koyduğu genişleyici para politikalarının yavaş yavaş geri çekilmesiyle birlikte gelişmiş ülkelerde büyümenin 2018'de yavaşça gerileyerek %2,2 olacağını tahmin ederken gelişmekte olan ülkelerde ise büyümenin bir miktar hız kazanarak %4,5'e çıkmasını beklemektedir. Öte yandan, emtia ihraç eden ülkelerin yükselmekte olan emtia fiyatlarından pozitif etkileneyeceği, imalat ve ticaretin büyümeyi yukarı yönlü desteklemeye devam edeceği ifade edilmektedir. Türkiye için daha önce %4 olarak açıklanan 2017 büyüme beklentisi %6,7'ye yükseltilirken 2018 ve 2019 büyüme tahminleri ise sırasıyla %3,5 ve %4 olarak korunmuştur.

Türkiye Ekonomisi

2017 Görünümü

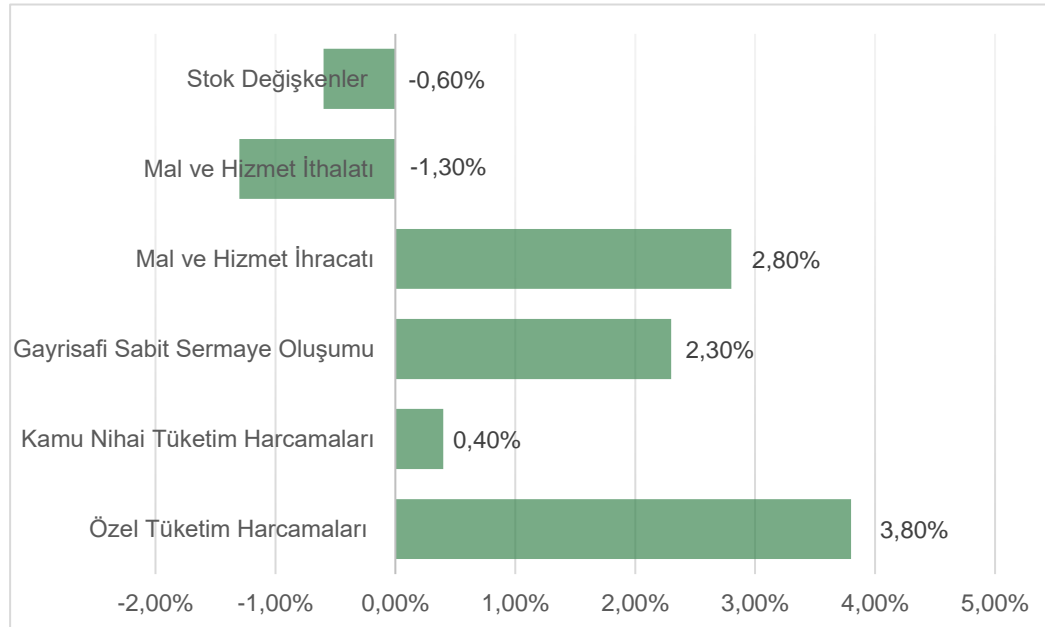

A.1. BÜYÜME

2016 yılında iktisadi anlamda yaşanan zorluklar, 15 Temmuz hain darbe girişimi ve terör olaylarının etkisiyle ekonomi beklenin altında fakat dünya ekonomisine paralel biçimde %3,2 oranında büyümüştü. Bakıldığında 2017 yılına başlarken büyüme tahminleri %2,5-3 civarındaydı ve TL dolar karşısında önemli değer kayıpları yaşıyordu. Oldukça sıkışık piyasa koşullarında önce piyasalardaki risk algısının gerilemesi, sonrasında ise siyaset yapıcılar tarafında iç talebi artırmaya yönelik alınan tedbirler büyüme üzerinde oldukça etkili oldu. İlk 9 ayda Türkiye ekonomisi %7,4 oranında büyüdü.

İlk üç çeyrekte gerçekleşen %7,4'lük büyümeye en büyük katkı 3,8 puan ile tüketim harcamalarından geldi. Yatırımların katkısı 2,3 puan olurken net ihracat katkısı ise yüzde 1,5 puan oldu. Kamu tüketimi yalnızca yüzde 0,4 puan katkı yaptı. Büyüme kompozisyonunda uzun zamandır zayıf seyreden yatırımların katkısındaki artış dikkat çekmektedir.

Grafik 2: GSYH Büyümesine Katkılar (%)

Kaynak: TÜİK

2017 yılı Aralık ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %14, imalat sanayi sektörü endeksi %8,9 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %5,7 oranında arttı.

Tablo 1: Sanayi Üretim Endeksi ve Alt Kalemleri Değişimi (%)

% değişim	2017			
	1Ç	2Ç	3Ç	4Ç
Sanayi Üretim Endeksi	1,6	2	1,9	1,4*
Ara Malı İmalatı	0,8	2,8	2,2	2,1*
Sermaye Malı İmalatı	1,0	5,3	-1,4	6,5*
Dayanıklı Tüketim Malı İmalatı	8,3	1,1	5,9	-13,4*
Dayanısız Tüketim Malı İmalatı	0,7	-0,1	2,7	1,8*

Kaynak:TÜİK

Çeyrek dönemler itibariyle incelediğimizde; sanayi üretiminde yılın başından beri süren artışların son çeyrekte görece yavaşladığı görülmektedir. Ekim-Kasım ortalamalarına göre sanayi üretimi üçüncü çeyreğe kıyasla %1,4 artmıştır. Sermaye malı üretimi canlanırken, dayanıklı tüketim mallarında düşüş görülmektedir. Ancak toplamda sanayi üretimi güçlü bir şekilde artmaya devam etmektedir. Bu artış kapasite kullanım oranlarının yükselişini de desteklemektedir.

Tablo 2: Sanayi Üretim Endeksi Değişim Oranları, Aralık 2017

Sektörler ve Ana Sanayi Grupları	Arındırılmamış	Takvim Arındırılmış	Etkisinden	Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış	
	Endeks	Endeks	Yıllık Değişim (%)	Endeks	Aylık Değişim (%)
Toplam Sanayi	146,8	146,4	8,7	138,9	0,9
Madencilik ve taşocakçılığı	118,5	117,2	14,0	116,2	2,6
İmalat Sanayi	148,7	148,5	8,9	140,1	1,2
Elektrik, gaz, buhar	148,7	147,5	5,7	141,6	-1,1
Ara malı	134,0	133,9	13,9	134,2	1,6
Dayanıklı tüketim malı	119,1	117,1	0,1	124,0	1,8
Dayanısız tüketim malı	146,0	145,9	5,4	134,5	0,7
Enerji	136,5	135,4	2,9	129,9	-0,2
Sermaye	196,4	196,2	10,7	169,6	0,6

Kaynak:TÜİK

A.2. KAPASİTE KULLANIM ORANLARI

Merkez Bankası tarafından açıklanan kapasite kullanım oranları incelendiğinde; 2017 yılı Aralık ayında bir önceki yılın aynı ayına göre 1,15 puan artış görülmektedir. Yıl içerisinde kapasite kullanımının en yüksek olduğu aylar Ekim ve Kasım ayları olarak kaydedilmiştir.

Tablo 3: İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (Ağırlıklı Ortalama %)

Yıllar	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK
2013	75,0	73,5	74,2	75,0	76,6	77,5	78,1	78,9	77,8	78,6	77,5	78,0
2014	75,6	73,8	74,5	75,1	74,7	75,6	74,9	74,9	75,1	75,4	75,1	75,5
2015	74,4	74,1	74,0	76,8	77,5	77,6	78,5	76,8	78,1	77,6	78,4	78,1
2016	77,2	76,0	76,2	77,0	77,7	78,0	77,8	76,3	78,1	77,9	78,0	78,1
2017	77,0	76,8	76,7	78,4	78,8	79,0	78,7	78,8	79,0	79,7	79,9	79,0

Kaynak: TCMB

Mal gruplarına göre kapasite kullanım oranlarına baktığımızda;

- Dayanıklı tüketim malları kapasite kullanım oranında yüzde 73,9'dan, yüzde 75'e çıkan artış yaşandı.
- Dayanıksız tüketim malları kapasite kullanım oranı yüzde 75,9'dan, yüzde 75,0'a indi.
- Tüketim malları kapasite kullanım oranı yüzde 75,0 oldu. Bir önceki ay oran yüzde 75,6 seviyesinde bulunuyordu.
- Gıda ve içecek sektörü kapasite kullanım oranı yüzde 75,9'dan yüzde 74,4'e geriledi.
- Ara malları kapasite kullanım oranı yüzde 80,2'den yüzde 80,3'e yükseldi.
- Yatırım malları kapasite kullanım oranı yüzde 84,0 seviyesinde geldi. Bir önceki ay oran yüzde 84,3 seviyesinde bulunuyordu.

Tablo 4: Mal Gruplarına Göre Kapasite Kullanım Oranı (Ağırlıklı Ortalama %)

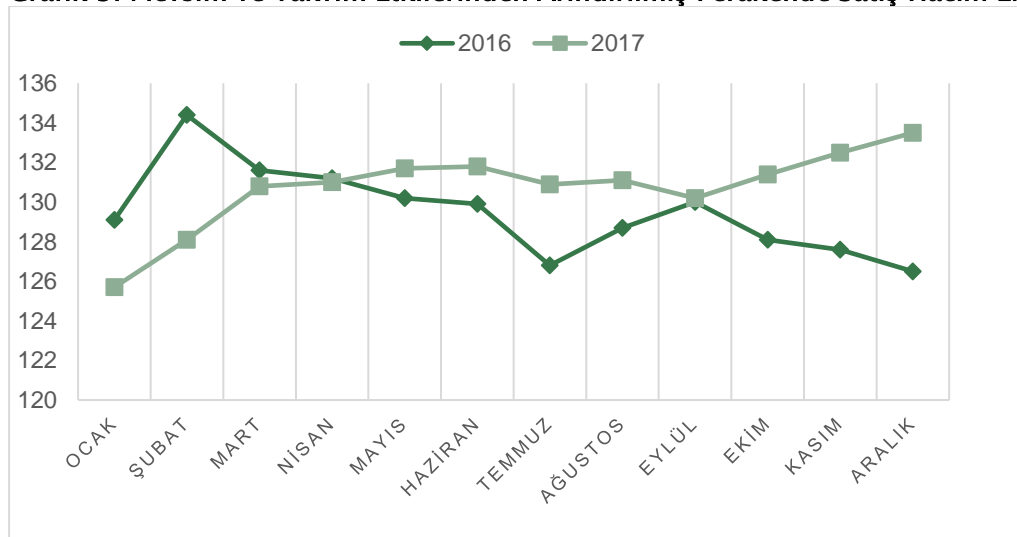
	OCAK	ŞUBAT	MART	NISAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK
Toplam İmalat	77,0	76,8	76,7	78,4	78,8	79,0	78,7	78,8	79,0	79,7	79,9	79,0
Dayanıkl Tüketim Malları	70,1	71,4	73,7	76,3	77,8	77,7	76,2	75,3	81,1	80,5	73,9	75,0
Dayanıksız Tüketim Malları	72,6	72,5	71,5	72,2	72,4	72,0	72,2	72,9	73,7	75,2	75,9	75,0
Tüketim Malları	72,2	72,3	71,9	72,9	73,3	73,0	72,9	73,3	75,0	76,1	75,6	75,0
Gıda ve İçecekler	72,5	71,8	70,1	70,6	71,0	70,7	70,8	71,8	72,6	75,2	75,9	74,4
Ara Malları	76,5	76,5	77,2	79,0	79,6	80,3	79,7	79,9	79,4	79,8	80,2	80,3
Yatırım Malları	82,0	81,0	81,1	84,3	84,2	83,7	83,9	82,9	82,7	83,7	84,3	84,0

Kaynak: TCMB

A.3. PERAKENDE TİCARET

Perakende ticareti 2017 yılı Aralık ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %5,4 artış göstermiştir. Diğer taraftan gıda, içecek ve tütün satışları %4,2, gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) %0,8 ve otomotiv yakıtı satışları %18,2 artmıştır.

Grafik 3: Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış Perakende Satış Hacim Endeksi

Kaynak:TÜİK

- Takvim etkilerinden arındırılmış cari fiyatlarla perakende ciro 2017 yılı Aralık ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %18,2 artmıştır. Aynı ayda gıda, içecek ve tütün satışları %15,8, gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) %13,2, otomotiv yakıtı satışları %35,3 artış göstermiştir.
- Takvim etkilerinden arındırılmış perakende satış hacmi 2017 yılı IV. çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %4 artmıştır. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sabit fiyatlarla perakende satış hacmi ise bir önceki çeyreğe göre %1,3 artmıştır.
- Takvim etkilerinden arındırılmış perakende ciro 2017 yılı IV. çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %17,5 arttı. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış cari fiyatlarla perakende ciro ise bir önceki çeyreğe göre %5,7 arttı.

Tablo 5: Ekonomi Faaliyetlere Göre Perakende Ticaret Hacmi

Ekonomik Faaliyet (NACE Rev.2)	Arındırılmamış	Takvim Etkisinden Arındırılmış		Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış	
	Endeks	Endeks	Yıllık Değişim (%)	Endeks	Aylık Değişim (%)
Satış Hacmi (Sabit fiyatlarla, KDV Dahil)					
Perakende Ticaret	146,6	146,7	5,4	133,5	0,8
Gıda, İçecek ve Tütün	136,7	136,7	4,2	122,2	-0,7
Gıda Dışı (otomotiv yakıtı hariç)	155,3	155,4	0,8	132,5	-1,0
Bilgisayar, kitap ve iletişim aygıtları	162,9	161,2	4,2	121,2	3,4
Elektrikli eşya ve mobilya	132,3	131,7	-9,0	112,4	-7,5
Tekstil, giyim ve ayakkabı	188,3	191,7	0,9	177,4	-3,2
Tıbbi ürünler ve kozmetik	135,2	137,1	7,4	125,5	3,8
Posta veya internet üzerinde	295,3	301,3	3,8	203,7	3,0
Otomotiv yakıtı	141,7	141,7	18,2	148,4	5,4

Kaynak:TÜİK

A.4. TURİZM

Ülkemizde 2017 yılında turizm geliri bir önceki yıla göre yüzde 18,9 artarak 26 milyar 283 milyon 656 bin \$ olmuştur. Turizm gelirinin (cep telefonu dolaşım ve marina hizmet harcamaları hariç) yüzde 77,4'ü yabancı ziyaretçilerden, yüzde 22,6'sı ise yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerden elde edilmiştir.

2017 turizm toplam gelirinin 21 milyar 461 milyon 603 bin \$'ını kişisel harcamalar, 4 milyar 822 milyon 53 bin \$'ını ise paket tur harcamaları oluşturmuştur. Kişi başına ortalama harcama 681 \$, yabancıların ortalama harcaması 630 \$, yurtdışında ikamet eden vatandaşların ortalama harcaması ise 903 \$ olarak gözlemlenmiştir.

Turizm geliri Ekim, Kasım ve Aralık aylarından oluşan IV. çeyrekte bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %27,7 artarak 6 milyar 109 milyon 187 bin \$ seviyesinde gerçekleşmiştir. Turizm gelirinin (cep telefonu dolaşım ve marina hizmet harcamaları hariç) %77,7'si yabancı ziyaretçilerden, %22,3'ü ise yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerden elde edilmiştir.

Ziyaretçiler, seyahatlerini kişisel veya paket tur ile organize etmektedirler. Bu çeyrekte yapılan harcamaların 5 milyar 59 milyon 897 bin \$'ını kişisel harcamalar, 1 milyar 49 milyon 290 bin \$'ını ise paket tur harcamaları oluşturmaktadır.

Tablo 6: 2017 yılı Turizm İstatistikleri

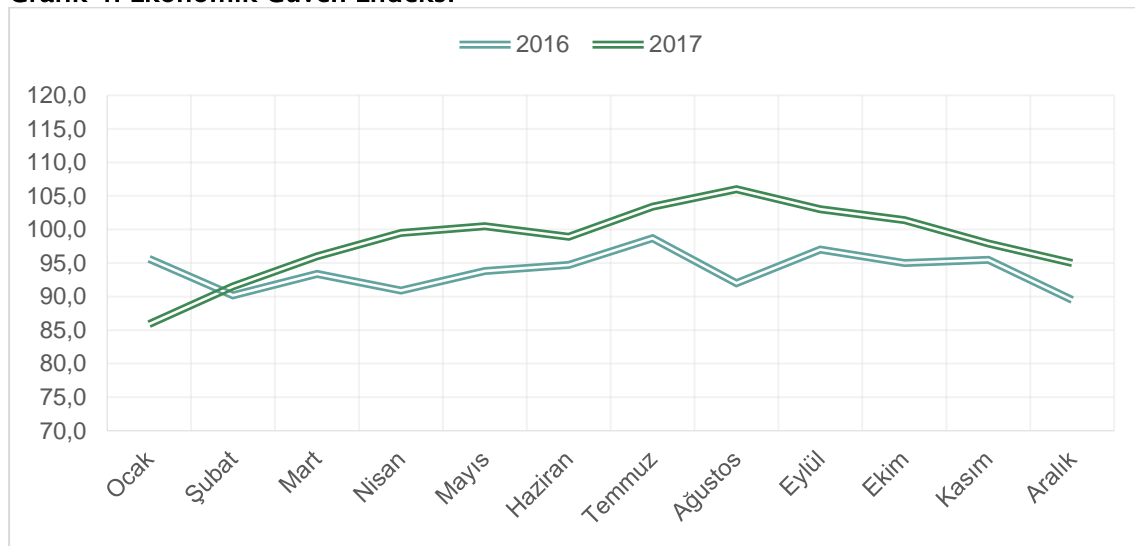
YIL	Çeyrek	ÇIKIŞ YAPAN ZİYARETÇİLER			GİRİŞ YAPAN VATANDAŞLAR (YURTIÇİ İKAMETLİ)		
		Turizm Geliri (bin \$)	Kişi Sayısı	Kişi Başı Ortalama Harcama (\$)	Turizm Gideri(bin \$)	Kişi Sayısı	Kişi Başı Ortalama Harcama (\$)
2016	Yıllık	22.107.440	31.365.330	705	5.049.793	7.891.909	640
	I	4.066.384	5.107.553	796	1.537.627	1.825.187	842
	II	4.981.318	7.495.035	665	1.509.693	2.035.818	742
	III	8.277.009	12.063.311	686	1.131.773	2.234.774	506
	IV	4.782.729	6.699.430	714	870.700	1.796.130	485
2017	Yıllık	26.283.656	38.620.346	681	5.137.244	8.886.916	578
	I	3.369.753	4.844.761	696	855.786	1.897.554	451
	II	5.413.048	8.863.391	611	1.386.362	2.294.588	604
	III	11.391.668	16.663.265	684	1.560.756	2.514.317	621
	IV	6.109.187	8.248.929	741	1.334.340	2.180.457	612

Kaynak: TÜİK

A.5. EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ

Ekonomik güven endeksi Aralık ayında bir önceki aya göre %3 oranında azalarak 97,9 değerinden 95 değerine düştü. Ekonomik güven endeksindeki düşüş, tüketici, reel kesim (imalat sanayi), hizmet ve inşaat sektörü güven endekslerindeki düşüşlerden kaynaklandı.

Grafik 4: Ekonomik Güven Endeksi

Kaynak:TÜİK

Aralık ayında tüketici güven endeksi 65,1 değerine, reel kesim (imalat sanayi) güven endeksi 109,2 değerine, hizmet sektörü güven endeksi 96,2 değerine ve inşaat sektörü güven endeksi 81,6 değerine geriledi. Aralık ayında perakende ticaret güven endeksi ise 100,6 değerine yükseldi.

Tablo 7: Sektörel Endeksler ve Değişim Oranları (%)

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	Kasım 17	Aralık 17	Kasım 17	Aralık 17
Ekonomik Güven Endeksi	97,9	95	-3,4	-3,0
Tüketici Güven Endeksi	65,2	65,1	-3,2	-0,1
Reel Kesim Güven Endeksi	109,8	109,2	-2,1	-0,5
Hizmet Sektörü Güven Endeksi	99,7	96,2	-1,4	-3,5
Perakende Ticaret Sektörü Güven Endeksi	99,9	100,6	-3,9	0,7
İnşaat Sektörü Güven Endeksi	82,4	81,6	-2,1	-1,0

Kaynak:TÜİK

A.6. DIŞ TİCARET

2017 yılı içerisinde ülkemizde ihracat bir önceki yıla göre yüzde 10,2 oranında artış ile 157 milyar 94 milyon dolar, ithalat ise yüzde 17,9 oranındaki artış ile 234 milyar 156 milyon dolar olmuştur.

Dış ticaret hacmi bir önceki yıla göre yüzde 14,7 oranında artarak 391 milyar 250 milyon dolar, dış ticaret açığı yüzde 37,5 oranında artarak 77 milyar 62 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise yüzde 67,1 olmuştur.

Tablo 8: Dış Ticaret Verileri (milyon \$)

Dış Ticaret	Aralık			Ocak-Aralık		
	2016	2017	Değişim (%)	2016	2017	Değişim (%)
İhracat	12.783	13.881	8,59	142.532	157.094	10,22
İthalat	18.368	23.452	27,68	198.576	234.156	17,92
Dış Ticaret Hacmi	31.151	37.334	19,85	341.108	391.250	14,70
Dış Ticaret Dengesi	-5.585	-9.571	71,36	-56.044	-77.062	37,50
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)	69,6	59,2		71,8	67,1	

Kaynak: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

2017 yılı Aralık ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat “Ham madde (Ara malları)” (6 milyar 153 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Tüketim malları” (5 milyar 933 milyon dolar) ve “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 716 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 9: GEG Sınıflamasına Göre İhracat (Milyon Dolar)

Sektör Adı	Aralık			Ocak-Aralık		
	2016	2017	Değişim (%)	2016	2017	Değişim (%)
Yatırım (sermaye) malları	1.497	1.716	14,68	15.892	18.365	15,56
Hammadde (ara malları)	5.387	6.153	14,21	66.893	73.106	9,29
Tüketim malları	5.793	5.933	2,41	58.876	64.922	10,27
Diğer	106	80	-24,89	871	700	-19,67
Toplam	12.783	13.881	8,59	142.532	157.094	10,22

Kaynak: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

2017 yılı Aralık ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (16 milyar 598 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (3 milyar 881 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (2 milyar 828 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 10: GEG Sınıflamasına Göre İthalat (Milyon Dolar)

Sektör Adı	Aralık			Ocak-Aralık		
	2016	2017	Değişim (%)	2016	2017	Değişim (%)
Yatırım (sermaye) malları	3.178	3.881	22,10	35.871	33.118	-7,67
Hammadde (ara malları)	12.749	16.598	30,20	134.322	171.818	27,92
Tüketim malları	2.389	2.828	18,37	27.947	28.486	1,93
Diğer	53	146	176,37	437	734	68,08
Toplam	18.368	23.452	27,68	198.576	234.156	17,92

Kaynak: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

2017 yılı Aralık ayında en çok ihraç edilen “Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları” faslını (2 milyar 100 milyon dolar), “Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler” (1 milyar 318 milyon dolar) ve “Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazlar” (859 milyon dolar) ihracatı takip etmiştir.

Tablo 11: Fasil Verilerine Göre İhracat (Milyon Dolar)

Fasil Açıklaması	Aralık		Ocak-Aralık	
	2016	2017	2016	2017
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları	2.031	2.100	19.082	23.957
Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	1.088	1.318	12.352	13.830
Elektrikli makine ve cihazlar	769	859	7.815	8.101
Demir-çelik	673	832	6.180	8.246
Örme giyim eşyası ve aksesuarı	691	758	8.849	8.852
Diğer	7.532	8.013	87.533	94.108
Toplam	12.783	13.881	142.532	157.094

Kaynak: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

2017 yılı Aralık ayında en çok ithal edilen “Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler” faslını (3 milyar 871 milyon dolar), “Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler” (2 milyar 807 milyon dolar) ve “Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar” (2 milyar 296 milyon dolar) ithalatı takip etmiştir.

Tablo 12: Fasil Verilerine Göre İthalat (Milyon Dolar)

Fasil Açıklaması	Aralık		Ocak–Aralık	
	2016	2017	2016	2017
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler	2.863	3.871	27.175	37.199
Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	2.350	2.807	27.297	27.164
Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar,	1.628	2.296	7.204	17.806
Elektrikli makine ve cihazlar	1.643	2.101	20.136	21.152
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları	1.773	2.027	17.841	17.426
Diğer	8.111	10.351	98.924	113.410
Toplam	18.368	23.452	198.576	234.156

2017 yılı Aralık ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya (1 milyar 314 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla İngiltere (832 milyon dolar) ve İtalya (775 milyon dolar) izlemektedir.

Tablo 13: Ükelere Göre İhracat (Milyon Dolar)

Ülke Adı	Aralık			Ocak–Aralık		
	2016	2017	Değişim (%)	2016	2017	Değişim (%)
Almanya	1.185	1.314	10,83	13.998	15.136	8,13
İngiltere	740	832	12,48	11.660	9.616	-17,53
İtalya	710	775	9,24	7.606	8.481	11,50
Irak	794	772	-2,74	7.637	9.060	18,64
ABD	617	699	13,33	6.623	8.654	30,66
Diğer	8.737	9.489	8,60	95.009	106.148	11,72
Toplam	12.783	13.881	8,59	142.532	157.094	10,22

Kaynak: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

2017 yılı Aralık ayında en fazla ithalat yapılan ülke Almanya (2 milyar 191 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla Çin Halk Cumhuriyeti (2 milyar 122 milyon dolar) ve Rusya (1 milyar 917 milyon dolar) izlemektedir.

Tablo 14: Ükelere Göre İthalat (Milyon Dolar)

Ülke Adı	Aralık			Ocak-Aralık		
	2016	2017	Değişim (%)	2016	2017	Değişim (%)
Almanya	1.813	2.191	20,82	21.475	21.302	-0,81
Çin	1.862	2.122	13,95	25.441	23.371	-8,14
Rusya Federasyonu	1.352	1.917	41,76	15.162	19.546	28,91
ABD	832	1.236	48,54	10.889	12.018	10,37
İtalya	902	1.102	22,17	10.218	11.321	10,79
Diğer	11.607	14.885	28,24	115.390	146.598	27,05
Toplam	18.368	23.452	27,68	198,576	234.156	17,92

Kaynak: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

Kocaeli Ekonomisi

2017 Görünümü

B.1. KOCAELİ DIŞ TİCARETİ

TÜİK'in açıkladığı, Kocaeli Gümrüklerinden 2017 yılında gerçekleştirilen dış ticaret verilerine göre; ihracat bir önceki yıla göre yüzde 30,1 artışla 23 milyar 909 milyon dolar, ithalat yüzde 13,42 artışla 43 milyar 35 milyon dolar seviyesine yükselmiştir. 2017 yılında ilimizde ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 55,55 olarak gözlemlenmektedir.

İlimizde toplam dış ticaret hacmi bir önceki yıla göre yüzde 18,86 artışla 66 milyar 944 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Kocaeli; 2017 yılında Türkiye toplam ihracatının yüzde 15,22'sini karşılarken, toplam ithalat içerisindeki payı ise yüzde 18,40 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 15: Kocaeli Gümrükleri Dış Ticaret Verileri

DOĞU MARMARA GÜMRÜK VE TİCARET BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	İhracat Miktarı (\$)	Çıkış Beyannamesi	İthalat Miktarı (\$)	Giriş Beyannamesi
PETROKİMYA	1.673.692.819	3.698	4.682.173.037	24.296
DERİNCE	8.729.518.617	86.786	13.993.673.732	86.103
DİLOVASI	4.466.886.042	64.054	16.211.458.925	137.381
İZMİT	8.205.529.943	23.968	6.123.535.156	29.582
GEBZE	833.566.249	57.231	2.024.865.606	26.104
TOPLAM	23.909.193.670	235.737	43.035.706.456	303.466

Kaynak:TÜİK

İlimizde bulunan gümrüklerin yıllık performansına bakıldığında; en fazla ihracat miktarının 8 milyar 729 milyon dolar ile Derince Gümrük Müdürlüğü, en fazla ithalat miktarının ise 16 milyar 211 milyon dolar ile Dilovası Gümrük Müdürlüğüne gerçekleştirildiği görülmektedir.

2017 yılında aylar itibariyle Kocaeli gümrüklerinden Mart ayında 2 milyar 322 milyon dolar ile en fazla ihracat gerçekleşirken, Ekim ayında 4 milyar 439 milyon dolar ile en fazla ithalat gerçekleştiren aynı zamanda dış ticaret açığının en fazla ay olduğu görülmektedir.

Tablo 16: Aylar İtibariyle Dış Ticaret Verileri

	Ihracat Miktarı (\$)	İthalat Miktarı (\$)	Dış Ticaret Dengesi
OCAK	1.786.046.790	2.557.355.795	-771.309
ŞUBAT	1.864.103.088	2.802.837.844	-938.734
MART	2.322.084.136	3.427.395.231	-1.105.311
NİSAN	1.881.383.385	3.372.139.299	-1.490.755
MAYIS	2.043.930.846	3.682.826.362	-1.638.895
HAZİRAN	2.003.140.630	3.485.846.107	-1.482.705
TEMMUZ	1.926.288.928	3.635.164.387	-1.708.875
AĞUSTOS	1.637.482.616	3.438.479.309	-1.800.996
EYLÜL	1.764.633.458	3.765.752.337	-2.001.118
EKİM	2.185.555.748	4.439.485.669	-2.253.929
KASIM	2.225.424.799	4.194.248.059	-1.968.823
ARALIK	2.269.119.246	4.234.176.057	-1.965.056
TOPLAM	23.102.135.114	47.539.621.695	-19.126.512.786

Kaynak: TÜİK

Tablo 17: Yıllar İtibariyle Dış Ticaret Verileri (bin \$)

	2013	2014	2015	2016	2017
İhracat	19.554	20.406	18.234	18.376	23.909
İthalat	43.657	42.680	38.797	37.943	43.035
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)	44,79	47,81	47	48	55,55
Dış Ticaret Dengesi	-24.103	-22.274	-20.562	-19.566	-19.126

Kaynak: TÜİK

2013–2017 yılları arasında ilimizden gerçekleşen dış ticaret verilerine baktığımızda; yıllar itibariyle ihracat miktarının ve ihracatın ithalatı karşılıma oranının arttığı görülmektedir.

Kocaeli gümrüklerinden en fazla ihracatı gerçekleşen fasıllar ;

Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları
Kauçuk ve kauçuktan eşya
Bakır ve bakırdan eşya
Demir ve çelik

Kocaeli gümrüklerine en fazla ithalatı gerçekleşen fasıllar;

Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar
Demir ve çelik
Bakır ve bakırdan eşya
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı
Plastikler ve mamulleri

Organik kimyasal ürünler

Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı

Kauçuk ve kauçuktan eşya

Kocaeli gümrüklerinde gerçekleşen ihracatın ülke bazında sıralanması;

Birleşik Arap Emirlikleri, Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, Mısır, İspanya, İtalya, Fransa, Singapur, Romanya, İngiltere

Kocaeli gümrüklerine gerçekleşen ithalatın ülke bazında sıralanması;

Rusya Federasyonu, Almanya, Çin, Güney Kore, İtalya, Amerika Birleşik Devletleri, İspanya, Fransa, Japonya, İngiltere

B.2. KOCAELİ'DE ÖZEL SEKTÖR YATIRIMLARI

İlimizde ulusal ve uluslararası birçok firmanın üretim merkezi bulunmaktadır. 2016 yılında İstanbul Sanayi Odası tarafından belirlenen Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşu arasında firma merkezlerinin başka illerde olmasından dolayı Kocaelili firma sayısı 32 olarak görünmektedir. Merkezleri başka illerde olup, üretimleri ilimizde olan firmalar belirlendiğinde 2016 yılında 80 işletmenin Türkiye'nin en büyük 500 firması içerisinde yer almaktadır.

Tablo 18 : Yabancı Sermayeli Firmaların İllere Göre Dağılımı

İller	Kayıtlı Firma
KOCAELİ	218
İZMİR	182
İSTANBUL	169
BURSA	119
TEKİRDAĞ	91
ANKARA	73
MANİSA	49
ANTALYA	37
DİĞER	304
TOPLAM	1242

TOBB tarafından açıklanan yabancı sermayeli firmaların illere göre dağılımı listesinde 1242 firma yer almaktadır. Bu firmaların 218 tanesi ilimizde faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ekonomi Bakanlığı tarafından yatırım teşvik belgesi almaya hak kazanan **Kocaelili** firmaların sayısı;

- 416'sı yabancı sermayeli, 1500'ü yerli sermayeli toplamda 1916 adettir.
- Yabancı sermayeli firmaların 15 milyar 940 milyon TL, yerli sermayeli firmaların 26 milyar 311 milyon TL tutarında yatırımları bulunmaktadır. Toplam yatırım tutarı 42 milyar 251 milyon TL'dir.
- Yabancı sermayeli firmalarda istihdam edilen personel sayısı 33 998, yerli

Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	416	15.940	33.988
Yerli Sermaye	1.500	26.311	52.843
Genel Toplam	1.916	42.251	86.831

sermayeli firmalarda istihdam edilen personel sayısı 52 843'tür. Toplamda ilgili firmalarda 86 831 kişi istihdam edilmektedir.

Tablo 19: Yıllar İtibariyle Teşvik Belgesi Sayısı

Yatırım teşvik belgesi almaya hak kazanan 1916 firmanın;

- 52'si (8 Yabancı Sermaye- 44 Yerli Sermaye) Enerji sektöründe,
- 372'si (31 Yabancı Sermaye- 341 Yerli Sermaye) Hizmet sektöründe,

Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	39	1.701	1.797
Yerli Sermaye	182	4.906	8.137
Genel Toplam	221	6.607	9.934

- 1472'si (374 Yabancı Sermaye- 1098 Yerli Sermaye) İmalat sektöründe,
- 11'i (3 Yabancı Sermaye- 8 Yerli Sermaye) Madencilik sektöründe,
- 9'u (tamamı yerli sermaye) Tarım sektöründe faaliyetlerini sürdürmektedir.

Tablo 20: 2017 yılı Yatırım Teşvik Belgesi Sayısı

2017 yılı içerisinde 39'u yabancı 182'si yerli sermayeli toplamda 221 firma yatırım teşvik belgesi almaya hak kazanmıştır. Bu firmaların toplam yatırım tutarı 6 milyar 607 milyon TL tutarında olup 9 934 kişiye istihdam sağlamaktadırlar.

Yıl içerisinde teşvik belgesi alan firmaların sektörel olarak dağılımı; Enerji sektöründe 6 firma, (tamamı yerli sermaye), Hizmetler sektöründe 49 firma, (4 Yabancı Sermayeli Firma-45 Yerli Sermayeli Firma) ve İmalat sektöründe 166 firma (35 Yabancı Sermayeli Firma-131 Yerli Sermayeli Firma) olarak gerçekleşmiştir.

B.3. KOCAELİ'DE İSTİHDAM

Kocaeli İŞKUR İl Müdürlüğü verilerine göre, 2017 yılında Türkiye İş Kurumu Kocaeli İl Müdürlüğü'ne 132.319 kişi iş başvurusunda bulunmuştur. Bunun; 79.997' si erkek, 52.322' si kadındır.

2017 yılında başvuru yapanların 59.312' si işe yerleştirilmiştir. İşe yerleştirilenlerinde 43.337'si erkek, 15.975'i kadındır.

Tablo 21: Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Başvuru ve İşe Yerleştirme Sayıları

Yaş Grubu	Başvuru			İşe Yerleştirme		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
15-19	7.254	4.659	11.913	3.095	1.380	4.475
20-24	17.732	13.014	30.746	9.647	3.856	13.503
25-29	15.587	9.440	25.027	8.728	2.801	11.529
30-34	11.556	7.647	19.203	6.131	2.304	8.435
35-39	10.095	7.259	17.354	5.379	2.463	7.842
40-44	7.169	5.335	12.504	4.126	1.755	5.881
45-49	5.323	3.031	8.354	3.117	924	4.041
50-54	3.008	1.331	4.339	1.865	367	2.232
55-59	1.419	456	1.875	772	101	873
60-64	632	119	751	359	20	379
65 +	222	31	253	118	4	122
Genel Toplam	79.997	52.322	132.319	43.337	15.975	59.312

Kaynak: İŞKUR Kocaeli İl Müdürlüğü

Milli İstihdam Seferberliği kapsamında işverenlere yönelik sunulan destek ve hibelerle birlikte 2017 yılında istihdamda hızlı bir artış gerçekleşmiştir. İlimizde işe yerleştirilen kişilerin sektörel olarak dağılımına bakıldığında imalat sanayinin ön plana çıktığı görülmektedir. İmalat sektörünü sırasıyla inşaat, diğer hizmet faaliyetleri, idari ve destek hizmet faaliyetleri ve mesleki, teknik ve bilimsel faaliyetler izlemektedir.

Tablo 22: İşe Yerleştirilenleri Sektörel Dağılımı

Sektörler	Kamu	Özel	Toplam
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	0	109	109
Madencilik ve taş ocakçılığı	0	35	35
İmalat	11	19.411	19.422
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	80	80
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	540	540
İnşaat	1	7.824	7.825
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	0	3.358	3.358
Ulaştırma ve depolama	0	4.058	4.058
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1	2.326	2.327
Bilgi ve iletişim	27	620	647
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	645	645
Gayrimenkul faaliyetleri	0	92	92
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	14	4.980	4.994
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	10	4.966	4.976
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	0	2	2
Eğitim	1	419	420
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0	3.521	3.521
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	51	51
Diğer hizmet faaliyetleri	0	6.209	6.209
Hanehalklarının işverenler olarak faaliyetleri; hanehalkları tarafından kendi kullanımlarına yönelik olarak ayırım yapılmamış mal ve hizmet üretim faaliyetleri	0	1	1
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	0	0	0
Genel Toplam	65	59.247	59.312

Kaynak: İŞKUR Kocaeli İl Müdürlüğü

2017 yılında İŞKUR Kocaeli İl Müdürlüğü'ne başvuru yapan kişilerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla başvurunun nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarında olduğu fakat buna karşın en fazla işe yerleştirmenin nitelik gerektirmeyen işlere olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre İŞKUR Kayıtları

Meslek Grupları	Başvuru			İşe Yerleştirme		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Büro ve Müşteri Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	216	165	381	1.941	2.268	4.209
Hizmet ve Satış Elemanları	6.736	11.009	17.745	2.105	1.733	3.838
Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar	8.625	8.443	17.068	30.637	8.518	39.155
Nitelikli Tarım, Hayvancılık, Avcılık, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	30.665	19.262	49.927	59	7	66
Profesyonel Meslek Mensupları	335	78	413	323	599	922
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3.760	5.485	9.245	1.505	415	1.920
Silahlı Kuvvetlerde Çalışanlar	9.442	1.431	10.873	0	0	0
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	31	1	32	1.201	394	1.595
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcıları	7.981	3.589	11.570	5.558	2.032	7.590
Yöneticiler	11.869	2.716	14.585	9	8	17
Genel Toplam	79.997	52.322	132.319	43.337	15.975	59.312

Kaynak: İŞKUR Kocaeli İl Müdürlüğü

2017 yılı içerisinde İŞKUR Kocaeli İl Müdürlüğüne iş isteği ile başvuran Engelli sayısı 3.637 (2.987 erkek, 650 kadın) kişidir. Yıl içerisinde işe yerleştirilen Engelli sayısı ise 381 (318 erkek, 63 kadın) olarak gerçekleşmiştir.

2017 yılı içerisinde işten ayrılarak işsizlik ödeneğinden yararlanmak için İŞKUR Kocaeli İl Müdürlüğüne başvuru yapan sayısı 45.021 (17.507 kabul, 27.514 ret) olarak gerçekleşmiştir.

B.4. KOCAELİ'DE KONUT İSTATİSTİKLERİ

İnşaat sektörü kendisine girdi sağlayan birçok alt sektörün gelişimine katkıda bulunan ve yüksek istihdam yaratma kapasitesine sahip olan sektörlerin başında gelmektedir. Sektörün en önemli alt kalemlerinden biri olan konut sektörü ile ilgili 2017 yılında ilimizde yaşanan gelişmeler incelenecektir.

2017 yılında inşaat sektöründe büyüme üçüncü çeyrekte hızlanarak yüzde 18,7'ye yükselmiştir. Yılın ilk ve ikinci çeyreğinde büyümeler yüzde 5,6 ve 5,5 olarak revize edilmiştir. 2016 yılı ilk 9 ayında ise inşaat sektörü yüzde 6,0 büyümüştü. Böylece 2017 yılının ilk 9 ayında inşaat sektörü yüzde 9,9 büyümüştür. Bu büyüme özellikle yılın ikinci çeyreğinden itibaren kamu harcamalarının yerini alan özel sektör yatırımlarının sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Konut satışları 2017 yılında bir önceki yıla göre %5,1 artış göstermiştir.2017 yılında Türkiye'de gerçekleştirilen 1 milyon 409 bin 314 konut satışının yaklaşık 473 bin 99'u ipotekli olarak gerçekleşmiştir. İpotekli konut satışlarında 2016 yılının aynı dönemine göre yüzde 10'a yakın bir artış olmuştur. Ancak aylık rakamlar incelendiğinde, ipotekli satış hızında bir yavaşlama görülmektedir.

Kocaeli'de konut satışı 2017 yılında bir önceki yıla göre % 10,32 oranında artarak 38 bin 898

	Toplam	İpotekli satışlar	Diğer satışlar
Türkiye	1 409 314	473 099	936 215
Kocaeli	38 898	14 463	24 435

olmuştur. Bu satışların 14 bin 463'ü ipotekli satış olarak gerçekleştirilmiştir.

2016 yılında yabancılara 18 bin 189 adet konut satışı gerçekleştirilmişti. Yabancılara yapılan konut satışları 2017 yılında bir önceki yıla göre %22,2 oranında artarak 22 bin 234 adet konut satışı gerçekleştirilmiştir. İlimizden ise 2017 yılı içerisinde yabancılara konut satışı gerçekleşmemiştir.

Tablo 24: 2017 yılı Konut Satış İstatistikleri

Kaynak: TÜİK

B.5. KOCAELİ'DE BANKACILIK SEKTÖRÜ

1. Protestolu Senetler

2017 yılında ülkemizde protesto edilen senetlerin sayısı 939.787'dir. Protesto edilen senetlerin toplam tutarı ise 12 milyar 686 milyon 258 bin TL'dir.

İlimizde protesto edilen senet sayısı bir önceki yıla göre yüzde 1.74 azalarak 14.848'e düşmüştür. 2017 yılında 393 milyon 484 bin TL tutarında protestolu senet bulunmaktadır.

Tablo 25: İl Bazında Protesto Edilen Senetler

İller	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
İstanbul	13.457	11.431	13.120	11.454	12.370	12.298	11.875	11.963	12.318	12.328	12.661	12.296
Ankara	6.889	5.831	6.595	5.746	6.199	6.356	6.519	6.541	6.838	6.523	6.748	6.538
İzmir	4.093	3.390	4.068	3.482	3.720	3.919	3.864	3.892	3.929	3.708	3.906	3.675
Antalya	2.302	1.862	2.276	2.074	2.519	3.196	3.674	3.652	3.601	2.872	2.584	2.130
Bursa	2.796	2.322	2.705	2.239	2.508	2.683	2.628	2.734	2.964	2.819	2.817	2.682
Kocaeli	1.343	1.123	1.335	1.141	1.314	1.275	1.266	1.194	1.253	1.210	1.222	1.172

Kaynak: TBB Risk Merkezi

2. Çekler

Bir önceki yılda 777.946 olan karşılıksız işlem yapılan çek sayısı yüzde 44, 06 azalarak 2017 yılında 435.114 olarak gerçekleşmiştir. Bu azalışın en önemli nedenlerinden başında Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği öncülüğünde uygulamaya konulan karekodlu çek sistemi gelmektedir.

Kocaeli’de ise karşılıksız işlem yapılan çek sayısı 2017 yılında bir önceki yıla göre yüzde 53,26 azalışla 9.494 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 26: Karşılıksız Çek Sayıları ve Tutarı

İl ve Bölge	Karşılıksız Çek Sayısı	Karşılıksız Çek Tutarı (bin TL)
Bolu	1.381	34.404
Düzce	2.466	56.072
Kocaeli	9.494	380.319
Sakarya	5.596	183.019
Yalova	1.519	35.275
Toplam (Türkiye)	435.114	17.054.983

Kaynak: TBB Risk Merkezi

B.6. KOCAELİ NÜFUSU

TÜİK tarafından 31.12.2017 itibariyle Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre Türkiye nüfusu 995 654 kişi artarak, 80 810 525 olmuştur. Kocaeli nüfusu 2017 yılında bir önceki yıla göre binde 28,3 artışla 1.883.270’a yükselmiştir.

Tablo 27: ADNKS’ye göre İlçe Bazında Nüfus

Kocaeli	2017			2016			Nüfus Artış Hızı (Binde) 2016-2017
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	
Başıskele	93.988	47.446	46.542	88.910	44.904	44.006	55,5
Çayırova	128.135	65.524	62.611	122.460	62.712	59.748	45,3
Darıca	198.153	100.590	97.563	191.123	97.277	93.846	36,1
Derince	140.800	70.522	70.278	138.050	69.363	68.687	19,7

Dilovası	47.663	24.453	23.210	46.933	24.106	22.827	15,4
Gebze	368.278	187.358	180.920	357.743	182.189	175.554	29,0
Gölcük	161.117	81.877	79.240	156.901	79.802	77.099	26,5
İzmit	360.409	178.947	181.462	354.464	176.157	178.307	16,6
Kandıra	50.413	27.837	22.576	49.221	26.693	22.528	23,9
Karamürsel	56.404	28.071	28.333	55.895	27.879	28.016	9,1
Kartepe	115.680	58.797	56.883	111.790	56.854	54.936	34,2
Körfez	162.230	81.723	80.507	157.282	79.221	78.061	31,0
Toplam	1.883.270	953.145	930.125	1.830.772	927.157	903.615	28,3

KAYNAKÇA

- TÜİK
- T.C. Merkez Bankası
- T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
- T.C. Kalkınma Bakanlığı
- OECD Ekonomik Görünüm Raporları
- IMF Küresel Ekonomik Görünüm Raporları
- T.C. Ekonomi Bakanlığı
- IMF - IFS, OECD, DB, Eurostat ve AB Komisyonu veri setleri
- DB Küresel Ekonomik Beklentiler Raporları
- İŞKUR
- TBB Risk Merkezi